

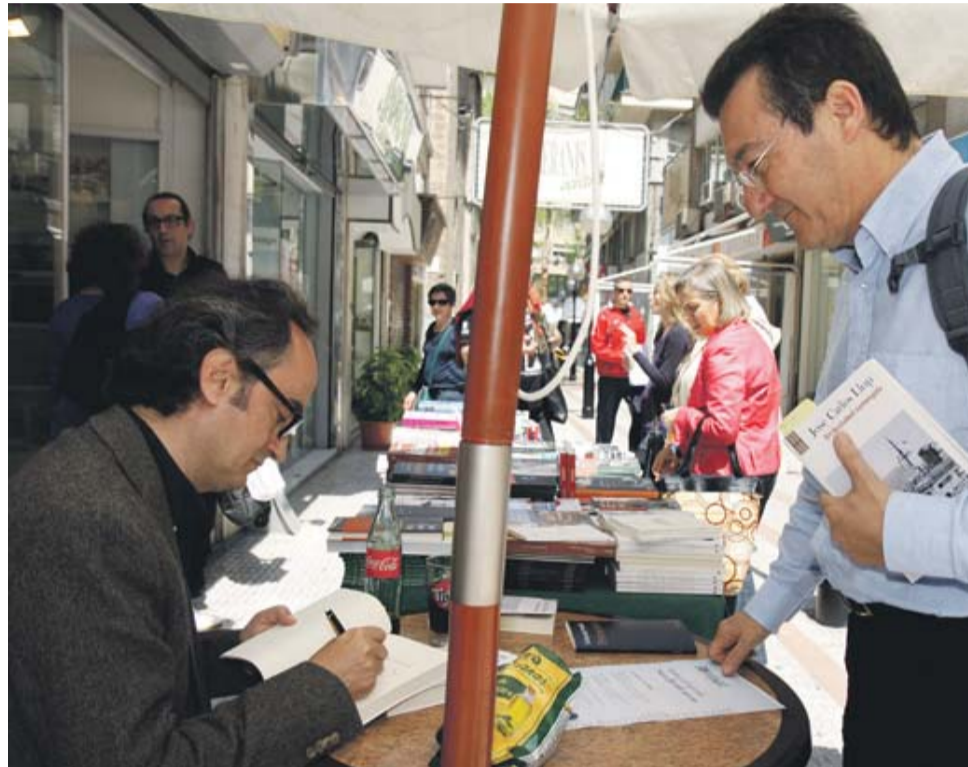
PLAGUETA DE NOTES (CCCLXVIII)

Llibres per a temps de calor i d'oci

BIEL MESQUIDA

EL BORN PLE DE LLIBRES. La Fira del Llibre de Palma sempre m'umpl d'alegria. Encara que les casetes com a haimes no m'agradin, encara que m'estimaria més que hi hagués llibres als dos costats del passeig, encara que la sala d'actes sigui molt cutre, encara que voldria més ordinadors per consultar novetats i antigors, etc. Així i tot veure com els llibre omplen el primer passeig ciutadà em sembla una festassa. M'he passejat un parell de dies per la fira. Els llibreters no estaven gaire contents. Es respira la crisi, encara que el llibre sigui un bé que té un públic fidel no es considera de primera necessitat. Els escriptors signaven llibres. He vist les cues de J. C. Llop amb el seu text *En la ciudad sumergida* (RBA Editores) que ja va per la tercera edició. He vist molts de lectors de poesia que demanaven la signatura de Sebastià Perelló i el seu *Percaceries* (Leonard Muntaner Editor). He vist també autors ben diversos com Miquel López Crespí, Gabriel Janer Manila, Agustín García Mallo o Carles Manera que no perdien calada. He vist aquestes cantadores i compositores populars, Les Llunàtiques, que feien una magnífica actuació a mitjan horabaixa omplint amb les joies de la música i la poesia tot el recinte. He trobat un fotimer de gent. I he seleccionat aquest llibre per als aimats lectors.

L'ORDRE NO TÉ CAP IMPORTÀNCIA. Marisa Maderi és una bona escriptora i, també, va ser la dona d'un altre escriptor excel·lent que és Claudio Magris. Va néixer a la ciutat de Fiume —l'actual Rijeka de Croàcia— i com molts italians, tres-cents mil, va viure devers el 1947 un èxode cap a Trieste. Aquest fet és el pal de paller d'aquest dietari meravellós, *Verd aigua* (Editorial Minúscula), en que la Maderi amb una senzillesa, una transparència i una força extraordinàries ens conta les fetes de tota casta que marcaren la seva

JOSÉ CARLOS LLOP, SIGNANT EXEMPLARS DE 'EN LA CIUDAD SUMERGIDA' A LA FIRA DEL LLIBRE DE PALMA. FOTO: B. RAMON

infantesa amb l'àvia Quarantotto com una figura senyera. També, d'una forma exacta i subtil ens descriurà, amb tot de vivències personals per definir un drama històric, com eren les persones amb les quals va créixer i l'atmosfera del camp de refugiats de Silos de Trieste on va viure. La seva escriptura s'insereix en la rica tradició de la literatura triestina de frontera entesa com un pont per trobar l'altre i no com una barrera per rebutjar-lo. La seva lletra, que té com a protagonista el pas del temps, et caça des del primer moment i no pots deixar de llegir els pensaments ni les històries d'una dona sensible i sàvia que et parla a cau d'orella, com una amiga de tota la vida. Inoblidable!

Joe Brainard és un escriptor nord-americà i un artista polifacètic que ens ha deixat un llibre sensacional: *Me'n recordo* (L'Avenç). Vet aquí un parell dels records que formen la matèria del llibre. «Recordo que bufava les bosses de paper per poder-les petar. Recordo els polos, de nata, de xocolata o de fruita, que es partien (normalment) en dos trossos. Recordo la corona d'estrelletes que apareixia als dibuixos animats quan algú s'havia fotut un cop al cap. I les bombetes enceses que indicaven les idees brillants. Recordo els llençols freds a l'hivern. Recordo que no em refiava de les olles a pressió. Recordo mirar-me al mirall i no reconèixer-me. Recordo la tardor. Recordo que m'encantava l'olor de l'esmalt d'ungles.» No ho trobau meravellós

i entenedor? Un llibre per desembafar, per fruir amb solitud total i poder riure i plorar i cridar i cantar! Un llibre per llegir als amics. Una traducció fantàstica de l'amic i escriptor Màrius Serra. Gràcies! Un llibre per començar a fer un mateix els propis "Me'n recordo" com el Georges Perec, que va escriure a partir d'aquí els seus *Je me souviens*. Gràcies, amic Josep Maria Muñoz, director de la revista *L'Avenç*, per haver publicat aquesta joietta calidoscòpica i poètica.

Això sembla el paradís! (Viena Edicions), de John Cheever, és una novel·la curta escrita per un dels mestres del relat breu. Recoman abans de res i com a joia magnífica i rara el llibre *Contes* (Editorial Proa), on es recull una selecció del bo i millor de la seva obra, que l'ha fet ser reconegut com el pare del *dirty realism*. *Això sembla el paradís!* la va acabar l'any 1982, que va ser l'any de la seva mort. Ell sabia que era un home a punt de fer el bategot i en aquest moment abandonà l'amargor i la tristesa que amara gran part de la seva obra per donar-nos un text lluminós amb un final entenedor. "Aquesta història s'ha de llegir al llit, una nit de pluja en una casa vella", amb aquest inici ja ens endinsam a través d'una prosa lírica, plena de nostàlgia i de fiblades fortes, en la vida de Lemuel Sears, un home vell que pot lluitar per tornar a trobar un amor, que pot invertir diners i energia en salvar la llacuna de la construcció d'un abocador, que pot recordar els paisatges de la seva infantesa. En aquesta novel·la apareixen totes les seves obsessions. Homosexualitat reprimida o culpable, dones fàl·liques, carn contra esperit són alguns dels grans temes amb què s'enfronta el protagonista, que lluita contra les màfies que volen fer malbé el paisatge de la seva infantesa. La relació amb una dona molt jove, Renée, i amb un ascensorista, Eduardo, accentuen les contradiccions d'un home que cerca desesperadament la redempció. Entenedora!

PASSEIG DE RONDA

CARLES CABRERA

■ Per raons que no vénen al cas, em va caure a les mans *Això del català* (Ed. Columna) d'Albert Pla, cap d'edició del diari *Avui*. Em sembla que era amb Margalida Pons que parlàvem a l'assignatura de teoria de la literatura d'"expectatives de lector": allò que hom espera d'un llibre abans d'haver doblegat la primera plana. A *Això del català*, feia comptes trobar-m'hi per enèsim cop la murga de sempre de part d'un dels partidaris del "català que ara es parla": que hem d'acostar la llengua al poble, que no ens hem de voler allunyar fort i no et moguis de l'espanyol i que els de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) són tots uns vells xarucs. El preàmbul d'una autoritat com Joan Solà, que fins i tot confessa haver demanat a Pla que moderés les seves afirmacions per tal com ell forma part de l'IEC, a qui

l'autor acusa en bona mesura dels mals endèmics que pateix la llengua, semblava confirmar les meves expectatives.

■ Res més lluny de la realitat. Mentre anava llegint-lo i, aviat, devorant-lo, vaig anar canviant de parer. Deu ser que repapiejo, li reconeixia en to de facècia en un correu electrònic a Marc Colell, corrector de la revista *Lluc*, perquè ni jo mateix me'n podia avenir que en tantes coses —en la majoria, no— coincidís amb Pla, el llibre del qual mai perd ni el rigor ni la seriositat.

■ L'obra se segmenta en dues meitats: a la primera, enquadra el tema en el context (des de Pompeu Fabra a la polèmica entre *heavies* i *lights...*) i revisa alguns punts de la normativa que lingüistes que a mi sempre m'han merescut tot el respecte havien posat ja en qüestió: amb 'per' i 'per a' s'hi enfrontaren dos gurus com Joan Coromines i Solà; de la proscripció del

Això del català

ALBERT PLA

'lo' neutre n'ha recelat tot un Josep Antoni Grimalt, Gabriel Bibiloni coincideix amb Pla que la reforma dels guionets ha estat un nyap, i Solà, igualment, accepta l'"esclar" que, per Pla, evita usos com *clar* o *està clar*, completament condemnables, i que potser ens haurem d'empassar si ens mantenim fermes amb un més genuí és *clar*. La segona part, que va conrear molt succés entre la gent, però que davalla una mica respecte de la primera, recull la columna sobre llengua, intitulada "Català a la terrasseta", que Pla publica a la contraportada de l'*Avui*.

■ Pensava que això hauria de ser tot, però encara he tornat a encetar el llibre un parell de vegades perquè, al final, inclou un interessant índex temàtic que, a partir d'ara, serà de referència obligada. Què que hi he consultat? El darrer, l'ús de les formes *d'ençà de / des de* i *el contrari / al contrari*.